

POTOPA

Napsal: HENRYK SIEMKIEWICZ Velký historický román

Ustrašeným švédským záložím se v první chvíli, že tři obři je napadli v divoké soutěsce horské. První trojstupy couvaly, a když poslední na zatáčce dojížděl, nastala uprostřed švédského oddělení veliká tíseň. Koně počali se navzájem brzytati a vzpráti. Na střelci nebylo pomyslení, zadní jezdci nemohli jíti na pomoc předním, kteří hynuli bez pomoci pod úderem svých odpáren. Kmitie držel koně, že kopyta jeho byla nad hlavami švédských koní, a sám rozrušen sekal a bodal. Tvář měl zbrocenou krví, z očí mu šlák oheň, všechny myšlenky v něm pobíhaly, jen jedině zbývalo, že za hyne, ale že musí Švédů zastavit a zadržet.

Ta myšlenka naplňovala ho velikým směřením, jež jeho sílu ztrojnásobovalo. Pohyb jeho byly rychlé jako blýskavice. Nadlidskými údery své šavle ničil Švédů, jako hrom ničí mladé stromy. Dva mladí Kmielčové šli těsně vedle něho, a starý, postupuje těsně za nimi, každou chvíli vrazil prudce rapír mezi oba syny a vytáhl ho zkrvavený.

V tu chvíli nastal kolos krále rozruch. Nuncius jako pod živcem, a z všech sil mu zdržovali koně, který pobízen ostruhami královými, vysoko se vzpíral.

— Pusťte — volal král — Pro Boha! Pusťte, přejeďte přes nepřátele.

— Pane, myslí na svou vlast! volal biskup krakovský. Král se nemohl oběma kněžím vytrhnouti, zejména proto, že z předu mu cestu tarasil mladý Tyzenhauz se všemi lidmi. Nesel na pomoc Kmitiovi, obávav se, toužil jenom, aby král zachráníl.

— Pro rány Krista Pána! křičel zoufale, tam ti ihned podlehnu! Milostivý pane, zachraňte se, dokud je čas. Já je tu ještě zadržím. Leč odpor královů, byl li podrždén, nepočítal s nikým a s ničím. Bodl koně ostruhami a místo aby couvnul, jel ku předu.

A čas míjel, každou chvíli mohla nastati prostá záhuba.

— Zahynu na své půdě! Pusťte! — volal král. Štěstím bylo, že těsně místo dopouštělo toliko malému počtu lidí zápasiti s Kmitiem a s Kmielčovi. Jen tak bylo možno, že se děle udržeti mohli, leč zvolna jim síly vyvodily. Švédské rapíry zavádily několikrát o Kmitiovo tělo, a krev z něho prýštila. Oči se mu zakalovaly jako by mlhou. Dechu mu ubývalo. Cítil blízkost smrti i toužil proláti život co možná drahé. Ještě aspon jednou! opakoval si a pouštěl břítké železo na hlavu nebo na rámě nejbližšího jezdce a znovu uderil na jiného. Švédové, kteří v první chvíli leknutí svého byli zmateni, nyní se zastýdli, že čtyři lidé tak dlouho je zdržují, a vztekla na něho udeřili, a již prostou tříli lídu a koň Kmitie a jeho tři vojáky za tlačovali do zadu.

Náhle Kmitiey kní padnul a tělem zakryl pána svého. Kmielčové ještě nějakou chvíli zápasili jako tonoucí s vírem, ale brzo padli i oni.

Tu Švédové jako vichřice se vrhli na průvod královský. Tyzenhauz se svými lidmi se jim postavil na odpor, tak že třesk zbraní se rozléhal po horách. Leč o znamenala Tyzenhauzova hrstka proti švédskému oddílu, čí tajněmu na tři sta koní?

Nebylo již pochybnosti, že pro krále a jeho průvod neúspěšné udeřiti musel hodina záhuby nebo zajetí.

Jan Kazimír dává přednost smrti před zajetím, vyprostil konečně uzdu z rukou biskupů a rychle se přiblížil k Tyzenhauzovi. Náhle stánu, jako by byl do pívně vřtý. Stálo se něco neobyčejného. Zdálo se jemu i průvodcům jeho, jako by pomoc sestupovala přímo s nebe; pokraje úvoz zaduněly, jako by se byla země zatřásla ve svých útrobech, jako kdyby les tam nahore rostoucí se chtěl

sčůstnitli boje, kmenů, stromy, halvány skalní, ohromné kusy ledu a snehu počaly se říti po úbočí, a se strusivým lomozem padly na řady Švédů, stísněné v soutěsce, a na obou jejich stranách ozvalo se vřtí ne lidské. Dole pak nastal zmatek, všelikou představa převysnají. Švédům se zdálo, že hory na ně se říti. Nastal krák, nátek, zoufalé volání o pomoc, koně řevli, kamení stálo vše a vše dunělo, dopadající se srážného úbočí skály.

Konečně utvořili lidé a koně o hromnou hromadu, jež sebou škubala plna zoufalství a výkřiků. A kamení a úlomky skal stále dopadaly na beztvárně již hromady těl lidských a koňských.

— Horalové! Horalové! zavolal někdo v průvodu králově.

— Čipy a sekery! na psiny! ozvalo se hlasy nahore.

A v té chvíli ukázaly se na okrajích skal dlouhovlasé hlavy, za nimi vylehly se mohutná těla, a několik set postav spočítalo se dolů po zasneženém srázu.

Tmavě a bíle houně, jež se jim nad rameny při skočích zvedaly, dodávaly jim podobu strašných dravých ptáků.

Sesunuli se ve mžiku, svist sekerek provázely divoké jejich křik a nátek dokončavajících Švédů. Sám král chtěl učiniti konec těžší, některý jezdec ještě živý, vrhali se na kolena a zvedající bezbranné ruce, prosili o milost.

Nie nespomohlo, nie nezadrželo sekery pomsty, a o čtvrt hodiny později již nebylo jediného živého Švéda v soutěsce. Potom přiblížili se zkrvavení horalové k průvodu královskému. Nuncius dával se překvapen na neznámý mu lid, urostlý, štíhlý, oděný z čisti ovčím kůžem, zbrojený kreví a potřásající ještě zrudlými sekery.

Leč oni při pohledu na biskupa smekali kulaté své klobouky a mnozí klekali na sněhu.

Biskup krakovský pozvedl zashzenou tvář k nebi.

— He, pomoc Boží! He, Prozřetelnost, jež hří nad majestátem. Potom obrátil se k horalům a řekl: — Lidé, kdo jste? — Jsme zdejší! odpověděno z davu.

— Víte-li pak, komu jste na pomoc přišli? He, král a pán váš, kterého jste zachránili! Na ta slova rozlehl se v davu křik: — Krá! krá! Ježíš, Maria! Krá! Věrní horalové počali se tlačiti ku králi. S plácem radosti spěchali k němu, líbali mu nohy, třeměny, ano i jeho koně.

Nastalo takové vzrušení, takový křik a zvykot, že biskupové z obavy o krále přilís veliký zápal lidu musili mírniti.

Král stál uprostřed věrného lidu svého jako pastýř mezi ovcmi a slzy veliké jako perly kanuly mu po tvářích.

Potom se tvář jeho rozjasnila, jako by přeměna jakás náhle nastala v jeho duši, jako by nová velká myšlenka, v nebi vznikla, v hlavě se mu rozvlnila — i pokynul rukou, že chce promluvit, a když ihned ticho nastalo, řekl povýšeným hlasem, tak že ho slyšel celý dav: — Bože, jenž Jsi mne rukama prostého lidu vysvobodil, přísahám Ti při mukách a při smrti Syna Tvého, že lidu tomu odtud otec budu.

— Amen! dodali biskupové. A chvíli trvalo slavné ticho, a potom vybuchla opět nová radost. Průvodové králové počali se vřptávati horalů, odkud se tu vzali právě v nejvyšší čas.

Ukázalo se, že značné hlídky švédské kroužily kolem Corštýna a nedobře vjalec zámku, zdálo se někomu hledati, na někoho čekati. Horalové slyšeli také a bitvě, kterou svedly ony hlídky s jakýms vojskem, v němž král dle doslechu se nacházel. Proto snažili se, aby dostali Švédů do soutěsky a poslavě jim navedené průvodce, zavedli je zúmyslně do této soutěsky.

— Viděti jsou — pravili horalové — kterak oni čtyři rytíři udeřili na ty psiny, chtěli jsme jim přispěti ku pomoci, ale báli jsme se, abychom je přilís brzo nevypláčili.

Tu se král chopil za hlavu. Matku Syna jednorozenného vykřiknul. Hleďte mi Babinice! Necht' mu aspon pohřeb vypravíme! A toho člověka za zrůde jste pokládali, kterýž první za nás krev svou prolil. — Právím jsem se, milostivý pane! ozval se Tyzenhauz. — Hleďte ho, hleďte! volal král. Neodjednu odtud, dokud mu do tváře nepohlédnu a dokud mu nepožehnám. — Ihned rozběhli se vojáci s horaly k místu, kde svoden byl první lidských a koňských vyprostili pana Ondřeje. Tvář jeho byla bledá, krev zbrocená, veliké krupěje krve stýdly mu na vousech a na vlasích; oči měl přivřené, paněir zprohýbaný od úderů meči a kopyt koňských. Ale paněir ho právě chránil před umáčkáním. Vojákové, jenž ho zvedali, se zdálo, že zaslechl tiché zaupění.

— Pro Boha! Živí! vykřiknul. — Sejměte mu paněir. Ihned profato bylo těmení. Kmitie vzdychnul. — Dýchá! Dýchá! Živí! opakoval několik hlasů. Ležal chvíli bez hnutí, až pak otevřel oči. Tu jeden z vojáků vřl mu do úst trochu kořalky a jiní zvedli ho na ramena. — Zatím už k nim dojel král, jenž zaslechl výkřiky. — Vojáci donesli k němu pana Ondřeje, který je velice tížil a z rukou jim padal. Při pohledu na krále vrátilo se mu na chvíli vědomí, úsměv přímo dětský kmitl se mu po tváři a bledé rty zapeřaly zřetelně: — Můj pán, můj král žije! ... svoboden ... A slzy zaleskly se mu v očích. — Babinice! Babinice! Čím se ti odměním? volal král. — Já — nejsem Babinic — já jsem Kmitie! zašepal rytíř. To říka, klesl jako mrtvý na ruce vojáku.

Lid i vojsko, krále provázeli, dali se do radostného křiku. Křik ten bylo v dále slyšeti, neboť množství jezdů, praporů, buntků, praporečků, počalo se pohybovati rychleji, patrně se vojsko rozjelo tryskem, pluky rostly ovidně s neobyčejnou rychlostí. — Zůstaňte zde nahore! Zde pana maršálka čekati budeme. Průvod se zastavil. Jezdci z opačné strany pádili stále rychleji. Chvillemi je zakrývaly zatáčky nebo malé vršky a skály roztroušené po nížně, leč ihned se opět objevovali. Konečně dojeli na několik set kroků a jeli zvolněji. Oko již dokonale je mohlo objati a těšiti se s nimi. Napřed jel prapor husarský, náležející panu maršálkovi, a tak krásný, že každý slon byl se byl mohl z něho těšiti. Slon žila v něm vesměs šlechta horská lidé vybraní, jeden muž jako druhý, paněire jejich byly z jasného plechu, mosazem pobité, spóny s obrazem Bohorodičky Českozemské, přilby okrouhlé se železnými náušňky, u ramen měli supi křížla, na zádech koženiny tygří a levhárčí, předáci měli koženiny vlčí. Les zelenočerných praporečků se chvěl nad nimi. V předu jel poručík Viktor, za ním kapeta Janžúrská se zvonky, kotly a píšťalami, a dále stěna prsou koňských a lidských, okutých železem.

Srdce královo tulo při tom pohledu. Ihned za husary jela jízda lehká, mnohem četnější, s vytasenými šavlemi v rukou a s luky na zádech, potom tři setniny jezdů sestřelých jako pole koutoučích máku; potom jelo dvě stě dragonů v červených kabátech, potom po čtyřech pánu, kteří se už do Loučků byli dostavili, čeledi vystrojená jako na veselku, trahanti, hajduci, Maďari a Janičari k službě armáta určení.

Měnili se jako duha, příjezdělí dněně za ržání koní, za třesotku zbraní, za hukot kolů a víření bubínů a za křiku ohromného. Konečně za vojskem bylo viděti vozíky i kočáry, ve kterých patrně jeli svěštění a duchovní hodnostáři.

Potom sestavilo se vojsko do dvou řad podél cesty, a uprostřed objevil se na bělouši jako mléko bílém sám pan maršálek korunní, Jiří Lubomírskí. Letěl jako vichřice odněl a za ním dva Stolbovi. Když dojel k vřhu, seskočil s koně a hodiv uzdu jednemu ze štolbů, sám šel pěšky na horu ku králi. Smekl čapku a zatknul ji na rukojet šavle, šel s odkrytou hlavou, nodpíraje se o hůl perlami posázenou.

Byl to vřhu šťastný a zběhlý — ale v tom ohledu ho jiní převyšovali nesmírně, a vůbec jeho schopnosti — třeba že nevěděl — nebyl stejným krokem s jeho etičností a s jeho touhou po významu. Od ud věcný nepokoj vřel v jeho duši, odtud rodila se jeho podezřívavost, závist, jež vedly k tomu, že se stal později pro Republiku záhubnějším, než strašný Januš Radzivil. Černý duch, jenž sídlil v Janušovi, byl současně i veliký a uceoval před ním a před nikým; Januš toužil po koruně a vědomě šel k ní přes hroby a zříceniny vlasti.

Lubomírskí byl velký dobrodruh, jenž byl vždy hotov práce konané pro spásu otčiny ve jménu své podrážděné pýchy pokaziti, ale nie nedovůl zbudovati, ani se ne vyněsti se neodvažoval, neda vedl; Radzivil zemřel proviniv se více, Lubomírskí — úkolidiv více.

Leč nyní, kdy ve zlaté, akсамitu a v klenotech šel králi v ústřety, byla pýcha jeho dostatečně nasycena. Vždyť on první z magnátů přijímal krále na domácí půdě, on první bral ho netoliko v ochranu, ale na pohořený trůn ho měl dověsti, měl nepřítelé vyhnati, od něho země i král vše očekávali, k němu všechny oči byly obráceny. Srovnávalo se s jeho sebebláskou, ano pochlebovalo jí, věrnost a ochotnost k službě ukazovati. Byl skutečně odhodlán k obětem i k sebezapření, byl odhodlán i míru projevyvati a věrnosti přebírati. Důsed od polovice vřhu, na němž král stál, strhl čapku z rukojeti a počal jí metati poklony a brilantovými třásněmi snít zametati.

— (Pokračování.)

Trpící sestry

Na závidi všem blaho činil závidi a proto trpěl i některou tak zvanou ženskou nemocí jako je bolest při mšněném, nepravdělné, dlouho trvajel, přilís časté neb přilís skrovné měsícné, bělotek, tlak dolů v mateřském útroji jako by z vás chlebě něco vyváděno, pálení a svědění a jiné bolestné počty v mateřském útroji, změna života, ženská slabost neb máleli bolesti v kříži, hlavě a bocech; pálení ve slabínách; pálení v rukách a nohách, počty horska a zimy, omdlěvatel, trpěl i revmatismem, zlatou žilou a jinak jste nemocné často, že vám mohu poskytnouti levné domácí léčení, které můžete užívati doma, pohodlně, bez zdržování od práce, smič každ ráno i v noci, které již mnohou ženu zachránilo od podytu v nemocnici a od OPERACE. Každé ženě, matce a dívce, která má dítě, nebo každou z ženských nemocí, všelchna potřebná vysvětliti a vzorek léku na zkušku na několik dní ZCELA ZDARMA, avšak by tím byh nějak závažná va obětavá. Léčení jest zcela mírné, tedy a ta nebudete trpěti si je může započítati. Pište hned, český nebo anglicky, na adresu:

MARIE VOTYPKA,
Dept. 10,
SOUTH BEND, INDIANA

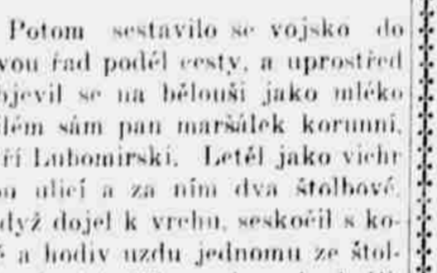
WOOD BROS.

kommissionáři v dobytku

Kupují a prodávají živé dobytky v řhu pro jiné. OBCHOD ZALOŽEN 1867. Obchodní obrat ročně v těchto třech tržistič pačí se na 30 millionů dollari. Zaměstnávají pouze schopné a zkušené prodáváče, takže nejvyšší cena jest zaručena. Za uspokojení ručí každému. — Poctivost a vzorná obsluha jsou našim heslem. — Krajani p. J. A. Liebnowský, náš kasiř, píše a mluví český a mile rád každého krajana obstará. Pište nebo navštivte jej.

Lee-Glass-Andresen Hardware Co.

PRODÁVÁ VE VELKÉM
Ulačené, vyráběné a lakované plechové nářadí. — Činovaný plech, železný plech a kovové zboží. — Ostrnatý drát, hřebíky, nožíkové zboží, hřebky, střešní zbrauce, ráboje a sportovní zboží všeho druhu.
9th and Harney Streets. OMAHA, NEBRASKA.

Václav Kozák
vlastní mořeznický a uzenářský
denní závod
2705 SO. 10. STR., OMAHA, NEBR.
Zásoby čerstvého masa, jakoz i veliké výrobky uzenářské té nejlepší jakosti. Zkuste koupiti u něho jednou a zjistíte, že podruhé přijdete zase. Objednávky možno učiniti telefonem: Douglas 4788.

ED. MAURERA RESTAURANT A HOSTINEC.

V ČÍSLE 1306 FARNAM ULICE.
Pravá importovaná piva na čepu. PLZEŇSKÉ z Měšťanského pivovaru v Plzni v Čechách. Hoforanské Bavarín pivo. Pivo Anheuser-Busch a svčtoznámé Faust získalo rozsáhlou reputaci. Kavárna pro dámy nalézá se na druhé podlaže.

E. H. Vrána & Co.

architekti a inženýři.
Vykotávají plány na všem druhu botovy — velké obřívodně oběhodu budovy, školy, kostely a jiné. Inženýrskou práci jako stoky a položbu. Úřadovna: 875 77 Brandeis Bldg., OMAHA, NEBR.

DOBŘE PIVO JEST ZNAMENITÝ LÉK FREMONT BREWING CO.

FREMONT, NEBRASKA,
vyrábí a lahvuje Plzeňské pivo. Co se týče chuti a jakosti, jest nejbližší importovanému. Součástí tohoto piva, nejlepší slad, dělán z nejlepšího ječmene v našem pivovaru a pravý český žatecký chmel jest používán. Obsahuje 3 procenta líhu a jest doporučován mnohými lékaři. Cheče-li sobě pochutnati, objednejte sobě jednu bednu.

Beautiful Bust and Shoulders are possible if you will wear a scientifically constructed Ben Jolie Brassiere. The drugging weight of an unbecoming bust stretches the supporting muscles that the contour of the figure is spoiled.
BEN JOLIE
BRASSIERES
Don't let the druggist and peddler tell you that Ben Jolie's scientific brassiere is "just another" thing. Ben Jolie's Brassiere is made of fine, strong, elastic material, and is made with "Ben Jolie" padding — providing support without constriction. Have a good dealer show you Ben Jolie Brassiere. If you think it, we will gladly send you a prospectus, enclosing a color photo.
BENJAMIN & JOHNS
11 Warren Street, Newark, N. J.

